

MEZI NEBEM a ZEMÍ

Medjugorje, Fatima, Lurdy. Jména, která zná snad každý křesťan a která jsou spojena se zjevením Panny Marie. Otázky spjaté s těmito fenomény jsme položili dominikánu otci Štěpánu Maria Filipovi.

Milý otče Štěpáne, jaký je rozdíl mezi zjevením Ježíše Krista a zjevením Panny Marie?

Já bych k tomu nejdříve řekl, že máme taková dvě základní velká období. První je samotné veřejné zjevení Boží, které vrcholí příchodem Pána Ježíše Krista na tento svět a které je uzavřeno smrtí posledního apoštola. To druhé období trvá od této doby až do konce času. Je to období předávání zjevení, které bylo už ukončeno, ale je stále živé a patří do něho i tzv. soukromá zjevení Panny Marie, případně andělů, svatých nebo i samotného Ježíše Krista. V tom je ten základní rozdíl. Soukromá zjevení nemají zjevnovat něco nového, spíš mají podtrhávat to, co už je obsaženo ve veřejném zjevení. Já soukromá zjevení někdy přirovnávám ke zvýrazňovačům, jako že zvýrazní něco, co je přítomno ve veřejném zjevení.

Proč se těmto zjevením říká soukromá, když se týkala, jako třeba ve Fatimě, více účastníků?

Je to již zaužívané označení, které chce především zdůraznit odlišnost těchto zjevení od zmiňovaného veřejného zjevení Ježíše Krista. I když se soukromá zjevení většinou týkají poměrně značného počtu osob, ne-

mají onu všeobecnost a závaznost, která je vlastní veřejnému zjevení.

Sv. Jan od Kříže píše, že Bůh nám v osobě svého Syna řekl všechno jednou provždy definitivně. Proč nám tedy posílá další zjevení?

Na to už jsem částečně odpověděl. Jde o to, aby něco z toho už definitivně ukončeného zjevení, které dosáhlo své plnosti v Ježíši Kristu, bylo znovu zdůrazněno a podtrženo. Svatý Jan to říká také i proto, abychom těmto soukromým zjevením nedávali přílišnou hodnotu, jaká náleží pouze veřejnému zjevení Ježíše Krista. Na druhé straně ale Písmo svaté říká, že nemáme zhaššet Ducha Svatého a nemáme pohrdat tím, co nám Pán Bůh dává skrze soukromá zjevení.

Jak se hodnotí pravdivost soukromého zjevení?

To je zajímavá otázka. Pro rozlišování pravdivosti máme různá kritéria. Dikasterium (dříve Kongregace) pro nauku víry dokonce vypracovalo na toto téma dokument, kde jsou ta kritéria obsažena. Je i zvláštní oddělení dikasteria, které se tím zabývá. Ta kritéria v první řadě hodnotí, jaký je obsah soukromého zjevení a jaké jsou osoby samotných vizionářů. Důležité také je, jaké plody to zjevení přináší, na což se obvykle chvíli čeká. A tak je trojí základní postoj církve k těmto zjevením. První základní po-

stoj je, že církev po určitém zkoumání konstatuje ne-nadpřirozenost zjevení. To znamená, že to zjevení je v podstatě nepravé. Pak je druhý případ, že církev konstatuje nadpřirozenost zjevení, tím to zjevení uznává jako pravé, důvěryhodné a věrohodné. Prostřední případ je, že církev nekonstatuje nadpřirozenost. To znamená, že ten úsudek ještě nebyl ukončen ani na jednu, ani na druhou stranu. Poměrně málo je případů uznání nadpřirozenosti i poměrně málo uznání ne-

-nadpřirozenosti a značná část je uprostřed. To nebrání tomu, aby se na ta místa konaly nějaké poutě nebo se tam postavily kaple, kostely a podobně.

Mohl byste vysvětlit, co je to ne-nadpřirozenost?

Znamená to, že to zjevení není nadpřirozené, nepochází od Pána Boha, ale má původ buď v bujně obrazotvornosti, anebo případně i v samotném zlém duchu. Jsou pouze tři možnosti – buďto je přímo od Pána Boha nadpřirozené, nebo je to bujná obrazotvornost, nebo to může být od zlého ducha. To je potřeba všechno rozlišit.

Příjemci zjevení jsou většinou prostí lidé. Nejsou to ani biskupové, ani papež. Čím si to vysvětlujete?

Pěkně o tom hovoří sv. Matouš, že tyto věci jsou skryty před moudrými a chytrými a odhaleny maličkým. (Mt 11, 25) Pán Bůh si někdy vybírá prosté nástroje, aby více zdůraznil, že je to skutečně jeho dílo. Nebo je také možné, že ti prostí lidé, prosté děti, jsou tomu více otevření.

Byli vizionáři více zbožní?

To máte různé případy. Například je jedno zjevení v Tre Fontane na okraji Říma, kde církev zatím nekonstatovala nadpřirozenost, ale ani ne-nadpřirozenost. Tam šlo o komunistu Bruno Cornacchiola, který nenáviděl katolickou církev, dokonce chtěl zabít papeže, a potom se na základě zjevení Panny Marie obrátil. Bylo to obrácení téměř jako u svatého Pavla.

Děti byly většinou nějakým způsobem zbožné. Například svatá Bernadeta v Lourdech, svatý František, svatá Hyacinta, Lucie ve Fatimě a další. Nemyslím si, že by se jednalo o nějakou intenzivní zbožnost, spíš takovou běžnou. To souvisí i s celým Božím zjevením, že na prvním místě to nejsme my, kdo přitahujeme Pána Boha, ale je to Bůh, který se rozhoduje nám zjevit. A on sám si vybírá své nástroje, které z našeho hlediska nemusí být úplně vynikající, ale on dokáže jednat i přes tyto slabé nástroje.

Je zajímavé, že vizionáři, často v důsledku toho, co viděli a slyšeli, prožili velká utrpení.

To je dost běžné v Písmu svatém a také v těchto případech. Jak se říká ve Skutcích apoštolů – do Božího království nevejde, pokud něco nevytrpíme. (Sk 14, 22) Do určité míry je to zjevení vykupováno také životem vizionářů, což tomu dává určitou věrohodnost. Souvisí to i s tím, že se stanou známými. Všichni na ně hledí, co dělají a co říkají, podobně, jako když se někdo stane papežem nebo biskupem. Je tam jistá „popularita“, která s sebou přináší i to, že někteří je příliš obdivují, někteří zase podezírají nebo i nenávidí. Je to určitá daň, ale tak jako v životě Pána Ježíše bylo přítomno utrpení, tak je i v životech jeho vizionářů. Tím se také podílejí na vykupitelském díle Pána Ježíše.

Jakým způsobem by mohl každý křesťan rozlišit, jestli jde o zjevení pravé, nebo nepravé?

Je důležitá jedna věc. I když matka církve zjevení uzná jako pravé, tak my nejsme přísně vázáni tomu věřit. Máme věřit ve veřejné zjevení Ježíše Krista. Co se týče rozlišování, je dobré zachovat určitou rozumnost, prozíravost, nebýt příliš lehkovážný v přijímání těchto zjevení. Můžeme vždycky utíkat k autoritě církve, která to rozhoduje. Církev má k tomu od Pána Boha příslušné pověření a dary, takže opřít se o její úsudek je určitě to nejlepší, co můžeme udělat.

Bazilika Panny Marie Růžencové, Fatima, Portugalsko

Případně také o úsudek svého zpovědníka nebo duchovního vůdce. A stále platí kritéria, o kterých jsme již hovořili – důležitost obsahu zjevení, osob vizionářů a nakonec plodů samotného zjevení.

Někteří lidé mají pocit, že vizionáři mají zprávy „z první ruky“ a věří jim více než třeba Písmu. Co byste na to řekl?

Pokud to těm lidem pomáhá žít křesťanský život, tak bych nebyl tak přísný. Ale určitě by bylo chybou, kdybychom na základě soukromých zjevení odmítali autoritu církve, neboť ta je pro nás velmi důležitá. Písmo svaté je základní způsob, jakým nám Bůh předává své zjevení a člověk by se od něho neměl distancovat. Naopak mnohá soukromá zjevení nás vedou k četbě Písma svatého, případně díky nim slova Písma svatého lépe chápeme. Například ve zjevení u Tre Fontane, o kterém jsem se již zmiňoval, se Panna Maria zjevila s knihou Písma svatého právě proto, aby tomu Brunovi Cornacchiolovi ukázala, že Písmo, o které se opíral ve svých útocích proti církvi, ve skutečnosti mluví o Panně Marii.

A co naopak, kdyby někdo odmítal soukromá zjevení? Dopouští se nějakého bludu?

Hora Podbrdo, Medugorje

Bludu se určitě nedopouští. Jak jsem říkal, my nejsme vázáni, abychom v tato i církevně uznaná zjevení věřili. Je dobré zachovat určitou rozvážnost, aby člověk příliš veřejně nevystupoval proti těmto zjevením a nepohoršoval některé lidi. A jak říká Písmo svaté: Ducha Svatého nezhásejte.

Oslovuje vás osobně nějaké soukromé zjevení?

Nejvíce mě oslovuje zjevení Panny Marie Fatimské, to je moje srdeční záležitost. Mám také velice rád zjevení Panny Marie v Lourdech, v La Salette a případně další.

Děkujeme za rozhovor. Ptal se Zbyněk Pavienský

P. PHDr. THLic. ŠTĚPÁN MARIA MARTIN FILIP, TH.D., OP.

Vysvěcen na kněze 24. června 1995.
Oblíbený citát:
Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic. (Jan 15, 5)

